

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

TELEFON: CHELSEA 3878
NO. 271. — ŠTEV. 271.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

NEW YORK, MONDAY, NOVEMBER 18, 1929. — PONDELJEK, 18. NOVEMBRA 1929.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHELSEA 3878

VOLUME XXXVII. — LETNIK XXXVII.

OBLASTI SO ODKRILE VELIKO ZAROTO V ZAGREBU

ZAROTO SO BAJE ZASNOVALI PRISTAŠI HABSBURŽANOV TER SO SKORO VSI NA VARNEM

Voditelj je pobegnil zatem, ko je usmrtil tri zagrebške policiste. — Časnikar Toni Schlegel je bil baje zato usmrčen, ker je odobraval diktatorstvo. — Zarota je bila razkrita na podlagi priznanja ljubice nekega šoferja.

BEOGRAD, Jugoslavija, 16. novembra. — Tukajšnja policija pravi, da je prišla na sled novim habsburškim mahinacijam, ki se razodevajo tekom nastopov avstrijskega Heimwehra ter so zavzele sedaj obliko hrvatske zarote proti jugoslovanskemu diktatorstvu.

Precej zarotnikov so že arretirali. Policija pravi, da ima sedaj vse dokaze glede teroristične zarote, ki je bila zelo naširoko razpredena.

Hrvatski časnikar Toni Schlegel je bil baje zato usmrčen, ker je odobraval diktatorstvo v Jugoslaviji.

Zarota so razkrili vsled informacij, katere je dojavila ljubica šoferja Mija Babiča, o katerem trde, da je igral v zaroti vodilno vlogo.

V družbi Marka Hraniloviča in mehanika Soldina je Babič umoril Schlegela. Za morilca je bila razpisana nagrada, katere se je polakomnila Babičeva ljubica ter sporočila policiji vse, kar ji je bilo znano.

Policija je skušala arretirati Babiča in Hraniloviča. Prvi je pobegnil zatem ko je usmrtil tri policiste, četrtega pa ranil.

Razen enega zarotnika so vsi drugi na varnem.

V zagrebški bolnici so razkrili petdeset funtov dinamita in več revolverjev.

Zarotniki imajo na vesti atentat na železniško križišče v Brezovici. Atentat se je završil malo prej predno je prvoval mimo vlak kralja Aleksandra.

Napadli so tudi več vojašnic.

Hrvatska Seljačka Stranka nima s to zaroto nikakoga opravka. Organiziralo jo je baje desno krilo Frankove strake, ki deluje roko v roki s pristaši Habsburžanov v Avstriji in na Madžarskem.

Policija je priznala, da je bil profesor Šulaj podvržen strogemu zadržanju.

Profesor Milobar je bil obsojen na pet dni ječe.

Vlada je zanikal poročilo, da je bil ves profesorski zbor zagrebške univerze arretiran radi soudeležbe pri zaroti.

ZAVAROVANJE PROTI VSTAJI PREPOVEDANO

Ker se Mehiki najbrž ne izplača več vprizarjati revolucije, je prepovedala vlada zavarovanja proti revolucionarjem.

MEXICO CITY, Mehika, 18. novembra. — Mehiki ministrstvo za industrijo trgovino in delo je razveljavilo dosedaj obstoječo pravico zavarovalnih družb, ki poslujejo v Mehiki, da sklenejo zavarovanja proti revolucionarjem, državnim preobratom in tudi stavkom.

Vlada je prepričana, da ni izstavljanje tozadevnih polic več potrebno, posebno, ker kujejo agenti kapital iz širjenja vsemirljivih počnili glede kake bližajoče se revolucionarjem.

KAZNJENCI BODO DELALI NA POLJU

Iz ruskih jetnišnic bodo do 1. januarja prevedli 30,000 kaznjencev, ki bodo pomagali kmetom obdelovati zemljo.

MOSKVA, Rusija, 16. novembra. Sovjetski državni pravnik M. Krilenko, ki je mož velikih zmožnosti ter izborni šahist je iznašel način, kako naj bi nasprotniki sovjетov pomagali pri pridelovanju žita.

Dosedaj so sovražnike sovjетov posiljali v ječo, Krilenko je pa oddelil, da bodo zanaprav delali na polju.

Izgotobil je načrt, da bo do dne 1. januarja prevedenih iz 133 jetnišnic trideset tisoč jetnikov na kmetije in v koncentracijska taborišča, ki se bodo morala sama vzdrževati.

V splošnem pomenja to, da bodo kaznjenci dobivali plačo, ko bodo delali na novih državnih kmetijah.

Ce je ta domneva korektna, bo Krilenko pomagal rešiti težaven problem glede žita, obenem pa tudi težaven problem kaznjencev, ki so obsojeni na dolge zaporne kazni.

Najnovnejši dogodki v Združenih državah smo pokazali, da imajo v kapitalističnih državah oblasti velike težave pri ravnanju z jetnikami.

ADVERTISE
in "GLAS NARODA"

ZADEV A GLEDE KRIŽARK NI ŠE REŠENA

Po mnenju ameriškega poslanika Davesa v Londonu si Amerika in Anglia še nista na jasem glede križark.

LONDON, Anglia, 16. novembra. Tukajšnji ameriški poslanik Dawes je rekel včeraj časniškemu poročevalcu, da ni še popolnoma rešeno vprašanje, koliko križark bosta imeli v bodočnosti Amerika in Anglia.

Se vedno obstajajo namreč razlike glede križark, ki vsebujejo vec kot trideset tisoč ton.

Rekel je, da bi bilo treba morariško-tehničke razlike pospoliti ter dobiti zanje izraze, ki bi bili razumljivi vsakemu lajku. Sele na to naj bi bili objavljeni izidi tozavnih konferenc.

Neformalne konference med morariškimi silami se bodo v kratkem pričele.

MASCUAL ROBIO, BODOČI MEHIŠKI PREDSEDNIK

MEXICO CITY, Mehika, 17. novembra. Pri današnjih volitvah je zmagal narodna revolucionarna stranka, torej stranka bivšega predsednika Callesa in usmrčenega generala Obregona. Bodoči mehiški predsednik bo Pascual Rubio.

Volitve so bile precej nemirne. Tekom volilnih kralavalov po raznih delih dežele je bilo deset mrtvih in več ranjenih.

ZAHVALA PAPEŽU ZA KITAJSKI DAR

CATICAN CITY, 17. novembra. Domäce kitajsko svečeništvo se je danes brzavno zahvalilo papežu za veliko-pomoko, katero je postal bednim Kitajcem, katere je obiskala laktova v številnih provincah. Darove sa nabrali katoličani po vsem svetu.

BOLEZEN ROMUNSKEGA MINISTRJA

BUKAREŠTA, Romunска, 17. novembra. — Mr. Vaja-Vojevod, minister za notranje zadeve, je resno zbolel, ker se mu je vila kri v želodec. Prevesti so ga moralci takoj na Dunaj, kjer ga bodo skušali ozdraviti.

SAMA STA DOSPELA V AMERIKO

Slika nam kaže mlada Čehoslovačka Františka in Alois Mrza, ki sta pred kratkim sama dosegla iz Čehoslovačke k svojemu ocetu, ki biva v Endicott, N. J. Potevala sta na parniku "Mauretania", ki je last Cunard crte.

ARETACIJE NEPOSTAVNO PRISELJENIH

V Hackensacku, N. J., je bilo arretiranih petindvajset oseb, ki so se priselile v deželo nepostavnim potom.

Krajevna policija v Hackensacku je s pomočjo uradnikov priseljenškega urada preiskala enajstdvajset housingov ter izvedla enoindvajset arretacij.

Enaindvajset arretiranih inozemcev so odvedli v okrajni jetnišnico ter bodo v prihodnjih dneh deportirani z Ellis Islanda v domača prisnjava.

Večinoma vsi so se nepostavno priselili v Združene države iz Španske in Portugalske.

V uradnih krogih so pravno razčinili z bolj bogatim plenom, a oblasti domnevajo, da so strojno odredbe v tekstilnih središčih v okolici Patersona preplašile nepostavno priseljence, da so se pravočasno poskrili.

DUESSELDORF V V VELIKEM STRAHU

DUESSELDORF, Nemčija, 17. novembra. — Streljive ženske nosijo vreče zdrobljenega popra, da se ubranijo napadom "Jack the Ripperja", ki je teroriziral mesto že dalj časa. Prestrašeni starši drže otroke doma.

Domneva se, da je dotični moški odgovoren za smrt devetih žensk in otrok in napade na streljive druge. Izval je vso mestno policijo, ki ga seša predvsem krog grobov njegovih žrtev, ker se domneva, da zahaja rad na pokopališču, kjer počivajo njegove žrte.

PREPREČEN POLET R-101

LONDON, Anglia, 17. novembra. Kahih 100 članov obenh zbornic parlamenta je bilo precej kruto razčaranih, ko je bil radi slabega vremena preložen polat vodljive zrakoplovne križarke R-101.

Tozadne sklep je bil dosegzen šele predvčerjšnjem, ob devetih zvezcer, ko se streljini čakali pred parlamentom na avtomobile, da jih odvedejo na letalno polje. Ena prvič, ki so dospeli, je bila Miss Wilkinson, ki je rade volje sprejela mesto Mrs. Astor. Zračno ministarstvo je objavilo, da se bo vrnil izlet prihodnjo soboto, seveda, če bo dovoljevalo vreme.

Sličen napad se je završil predkratikom in pri tej priliki so roparji masakrirali katoliškega škofa in več katoliških duhovnikov.

PodADMIRAL Crawens, ki poveljuje ameriški patruli na reki Yangtze, hiti na krovu nekega ameriškega kanonskega čolna semikaj, da uvede natančno preiskavo.

SOKOLNIKOV POSLANIK V LONDONU

LONDON, Anglia, 17. novembra. Oficijelno je bilo objavljeno, da je bil imenovan poslanikom v Angliji Grigorij Sokolnikov, prejšnji sovjetski finančni komisar in sedanji predsednik Nafta sindikata.

Sokolnikov je star 41 let ter je znan kot finančni izvedeneč. Kot ruski komisar za finance je stabiliziral valuto sovjetske republike.

Sokolnikov je star 41 let ter je znan kot finančni izvedeneč. Kot ruski komisar za finance je stabiliziral valuto sovjetske republike.

MAGINOT BO INSPIRIRAL
MEJE FRANCIE

PARIZ, Francija, 17. novembra. Andrej Maginet, francoski vojni minister, je danes odpovedal v spremstvu več generalov, da si ogleda Istočne obmejne utrdbe, kjer se je pričelo delo lanskog leta.

OBRAVNAVA V MARION, N. C.

Sodnik je prekrižal račune državnemu pravništvu, ki si je prizadevalo dokazati, da so obtoženi ruvali proti državi.

MARION, N. C., 17. novembra. — Včeraj so bile zaslisanice priče državnega pravništva, ki si je na vse načine prizadevalo preprati porotnike, da je pet obtoženih krivih ščuvanja proti državi.

Najprej je bil zaslisan pomočni serif Ben Hendley, ki je v soglasju s svojimi tovarisi izpovedal, da so stavkarji, stojeci pri vhodih tovarne, zmerjali uradnike in pretilli.

Hendley je nadalje izjavil, da je obtoženi Hoffmann marsikaj izjavil, kar močno diši po ščuvanju proti vladni in obstoječemu redu.

Ze tretjicji v zgodbini tega procesa je odločil sodnik Cowper proti državnemu pravništvu, češ, da Hoffmann na krov vstaje in zarote, ker je podal tozadne pravopomepitev vrgnuti v naslove kupcev, kot je postavno določeno v državi New Jersey. Okrajni zdravnik, dr. Norval, je izjavil, da vsebuje politurne steklante, ki je prodajal politične strup, in ne da bi vrnjali naslove kupcev, kot je postavno določeno v državi New Jersey.

Vopravilo te svoje važne odločitve je navedel sodnik razne služave iz ameriške zgodovine ter ciljnih mest iz političnih govorov znamenih Amerikancev.

Ce bi se hotele oblasti opirati na take izjave, bi morali pozvati pred sodišča nekatere najbolj odlične Amerikance.

NAPADI KITAJSKIH BANDITOV

Masakirali so katoliškega škofa in več duhovnikov. — Izropali so samostan ter ga začiali.

"RДЕЌА" STAVKA SE
JE IZJALOVILA

HELSINGFORSS, Finska, 17. novembra. Dvajseturna splošna stavka, katere so sklicale komunistične strokovne unije v znamenje simpatij z žetnikom, ki so na gladovni stavki, se je danes povsod izjavovala. Finški

delavci so niso pokorili proklamacijo. Tvornice in druge naprave so obratovale. Dežela je bila mirna.

POLITURA — NOVA PIJAČA

Najnovejša prohibicijska pišča, ki povzroča govor smrt vsakemu, je politura za razno počitstvo.

Vedno nove cvetove poganja "plemeniti" eksperiment, kot je nazval predsednik Hoover zvezno prohibicijo. Tako so naprimer zaslišali v Patersonu, N. J., gostilno, ki je prodajala drugim gostilnim polituro, katero so nato prodajala na prej kot žganje.

Ta plemenita prohibicijska pišča je baje povzročila smrt Mak-Ulbrichta iz Cliftona. S to piščo so mu baje postregli v gostilni Toni Sotnika na Main St. Sotnik je povedal policiji, da prodajajo gostilničarji prav isto piščo. Bel-monta, poslovodjo Metropolitan Glass Co., so arretirali, ker je prodajal politiro, ne da bi opremil stečenje s pripombo "strup", in ne da bi vrnjali naslove kupcev, kot je postavno določeno v državi New Jersey.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President Louis Benedik, Treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Na celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00	
in Kanado	\$8.00	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	\$3.00	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Na dört leta	\$1.50	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemski nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne pribrebujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembah kraja narodnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznamo, da hitrejš najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

Telephone: Chelsea 3878

LEWISOVO GOSPODARSTVO

Premogovna industrija je ena največjih v deželi. V njej je zaposlenih približno 700,000 oseb. Od teh jih je 150,000 zaposlenih pri kopanju trdga premoga.

Ta poklic je eden najbolj nevarnih.

Vsako leto se smrtno ponesreči na tisoče premogarjev. Po imenju izvedencev, bi bilo mogoče preprečiti 98 odstotkov teh nesreč.

Leta 192 je bilo usmrčenih pri delu 2171 premogarjev. 447 teh nesreč se je zgodilo v rovih trdga premoga.

Pri delu se je več ali manj poškodovalo na stotisoč premogarjev.

Največ nesreč je povzročila eksplozija premognega prahu in pa eksplozija plina.

Ali bi bilo mogoče te eksplozije preprečiti. Da, v jasno veliki meri.

Nezadostna ventilacija je vzrok plinskih eksplozij. Takozvani "sprinkler-sistem" bi popolnoma izključil eksplozije premognega prahu.

Zakaj pa tega ne uvedejo?

Varnostne odredbe stanjujo denar, premogovni barični pa ne napravijo nikdar dovolj dobička. Vsled tega profitnega sistema je edini delavec, ki trpi.

Vsled slabega gospodarstva je večina premogarjev zaposlenih le dve tretini dni na leto.

Pravijo, da so tega krivi novi stroji, olje, elektrika itd.

To je res do gotove mere, toda resnični vzrok leži globje.

Doba, v kateri živimo, je doba strojev, in to je glavni vzrok nezaposlenosti.

Izvedenci zatrjujejo, da bo delalo v majnah samo 244,000 delavev, ko bodo uvedeni najmodernejsi stroji.

Vprašanje nastane: — Zakaj ne morejo delaveci, kateri je stroj izpodrinil, imeti od tega nobenega dobička?

Dokler bo uveljavljen današnji sistem, ga ne bodo imeli.

Premogarska unija je bila nekoč najmočnejša v deželi ter je imela nad pol milijona članov.

Zdaj jih ima komaj dvestotisoč. Nazadovala je za tristotisoč članov.

Leta 1920 je postal predsednik premogarske unije John Lewis.

In izza onega časa je še vedno predsednik.

Kot svojo najvažnejšo nalogi si je zadal, metati iz unije oziroma iz njenega vodstva ljudi z naprednimi načini.

To se mu je v gotovi meri posrečilo.

Toda s tem ni uniji koristil. Ko je nastopil predsedstvo, je imela unija 453,000 članov. danes jih ima nekaj nad dvestotisoč.

Prednost tega moža najbolj razodeva dejstvo, da si je tekom nekega štrajka dal zvišati svojo lastno plačo od osemtisoč na dvanašt tisoč dolarjev.

PARLAMENTARNI VODITELJ NOVA PRISMOJENOST UMIRA

PRINCA IZ WALESIA

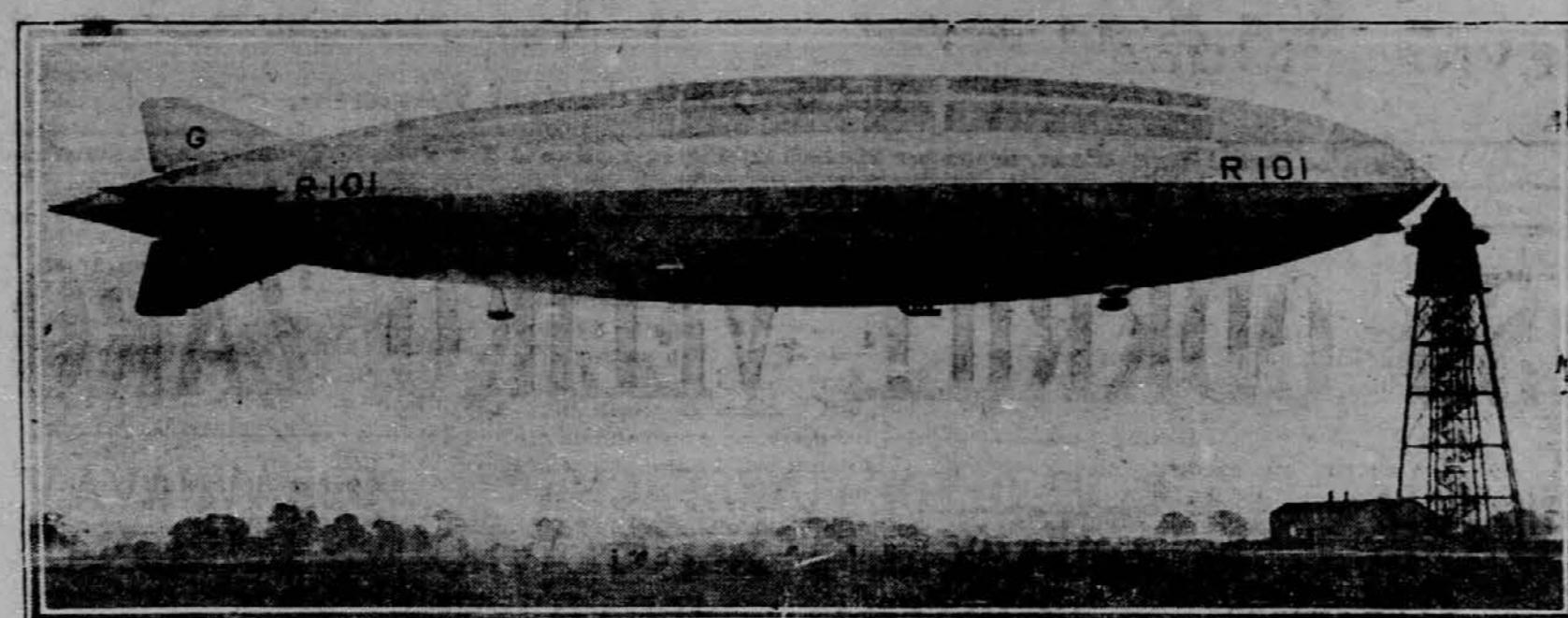
LONDON, Anglija, 17. novembra. T. P. O'Connor, "oče poslanske zbornice", je obolel na smrt, ker ima zastrupljenje krv. Včeraj po-poldne je izgubil zavest in zdravnik so izjavili, da je njegovo stanje skorobrežno. Kraljevi zdravnik, lord Dawson of Penn, hiti v London z deželo.

O'Connor je star dva in osmeden-

let in njegovo zdravje se je v zadnjem času ni mogel več hoditi

zadnjem času stalno slabilo. V in je dosegel v zbornico z voričkom.

NAJVEČJI AEROPLAN NA SVETU

Pogled na največji aeropljan na svetu, angleški R-101, predno je vprzeril poskusni polet.

Zaleski v Bukarešti.

Zaleski, zunanjji minister poljske republike, je prispel na službeni poset v Bukarešto, da podpiše arbitražno pogodbo med Romunijo in Poljsko.

Kakor se vidi, namen potovanja Zaleskega ni nikaka senzacionalna začetva, marveč je diplomatski akt, kakor so običajni v sodobni mednarodni politiki. Vendr pomena tega poseta ni podcenjeval; tako prilike prav gotovo služijo v to, da se odnosaji med državami utrdijo in da postane razmerje med njimi še intimnejše.

Med Romunijo in Poljsko so odnosaji trajno dobrni. Obeh držav ne veže samo prijateljstvo, marveč že davezništvo, ki se je razvilo iz skupne nevarnosti pred možnostjo ofenzive od vzhoda. Obe državi sta bili namreč v precej sličnem odnosu do sovjetske Rusije. Obe sta imeli neurejene račune z njo, sta si prilastili dežele, ki so bile do re-volucije dell Rusije, dežele. Do katerih iz etničnega stališča nista imeli pravic, vsaj ne v onem obsegu, v katerem so bile začrtane nove državne meje. Tu se je tedaj boljševiški socialni ofenzivni duh družil z narodnostnimi argumenti in postal sprito tega še opasnejši.

V tej situaciji je Budimpešta smatrala pomirjenje na vzhodnem poljsko-romunskem mejnem območju za primerno priliko, da poskuša Poljsko pridobiti na svojo stran. Z velikim pomponom je pretiravala pomen poseta ministra Zaleskega, ki je padal ravno v oni časi, ko je v Beogradu zborovalo diplomatsko zastopanstvo držav Male antante. Mađarska je skušala dati posetu značaj demonstracije zoper Malo antantu, kar bi ji seveda zelo dobro hodi v račun, kar pa se ji ni posrečilo.

Tudi od onega poseta dalje se je ponovno pokazalo, da smatra Poljsko sodelovanje z Malo antanto za zelo smiselnino in koristno; mednarodna politika je več kot enkrat nudila prilike za manifestacijo teh teženj. Poset v Bukarešti in z njim zvezani diplomatski razgovori bodo to intereso skupnosti samo se bolj naglasili in pokazali, da je zveza Varšave in Bukarešte trdna kot doblej in da ni v očitostih med njima. Zato je bila politična in vojaška zveza med Romunijo in Poljsko nekaj samo ob sebi umljivega v tudi to se ji mora priznati, da ni imela ofenzivnih namenov, marveč le defenzivne; obraniti je hotela pridobitev srečnih osvojitev v toku ruske revolucije.

Vzhodni nenapadnali in protivojni pakt, ki ga je Moskva forsilala kot ekvivalent Kellogovega pakta, je izdatno pomiril ozračje na russkih zapadnih mejah. Obe državi, posebno pa Romunija, sta se z njim iznenabili skrbti radi možnih vojnih zapletljajev in sta se mogli odslej z večjo sigurnostjo zanesiti na varnost svoje posesti, kar se tipe vzvoda. Zato se je zdela odslej poljsko-romunska zveza nekoliko manj potrebna.

Po priliku je uporabila Mađarska za poskus, da si še v večji meri pridobi simpatije Poljske in jo pogromi. Madžarska si je iz svoje izolacije, ki je vajo izpadla v prvi povojni dobi, pomagala samo deloma. Prijateljstvo in zaščita fašistične Italije sta sicer močno morda premočno dviglo.

Zgodila je v gotovi meri posrečilo.

Toda s tem ni uniji koristil. Ko je nastopil predsedstvo, je imela unija 453,000 članov. danes jih ima nekaj nad dvestotisoč.

Prednost tega moža najbolj razodeva dejstvo, da si je tekom nekega štrajka dal zvišati svojo lastno plačo od osemtisoč na dvanašt tisoč dolarjev.

BOŽIĆ V STARI DOMOVINI

Onim, ki so namenjeni potovati v stari kraj za Božič, poročamo, da priredimo zadnji izlet to leto na največjem in na najhitrejšem parniku francoske parobrodne družbe —

ILE DE FRANCE
BOŽIČNI IZLET — 6. decembra 1929

Kakor vedno, so nam tudi za ta izlet dodeljene najboljše kabine in kdo si želi zagotoviti dober prostor, naj se pravočasno prijaviti in pošlje aro.

za pojasnila glede potnih listov, Return
Permitov i. t. d. pošlite na domačo —

SAKSER STATE BANK
82 CORTLANDT STREET NEW YORK, N. Y.

Dopisi.

Gowanda, N. Y.

Barberton, O.

V soboto 23. t. m. se bo nuditi Slovencem in bratom Hrvatom v Barbertonu izvanredni dusevni užitek. Ta dan priredi v dverani društva "Domovina" koncert naš slovenski operni pevec Mr. Svetozar Banovec. Spremlja ga bo priznana mlada slovenska umetnica na piano Mrs. Albina Vahčič iz Clevelandu, od katerih smo že veliko lega čitali.

Igralcu se trudijo, da se dobro izvedejo. Dragi rojaci, vi se pa potrudite, da se udeležite omenjene prizastes, in s tem pokazete, da vpoštovate, kolikor je treba časa zrtvovati, da je mogeče kako igro predstaviti. Igralcem in odboru pa daste več veselja za delovanje v kerist Slovenskega Narodnega Domu. Ce mi udeležbe na prireditvah, nima nobeden preveč veselja za delo.

Torej zopet se vam nudi lepa prilika. Zabavali se boste ob igrah, po tem pa sledi naša navadna domaća zabava.

Zato ste vsi najujednejše vabljenci, ker zabave bo dovolj za vse. Prisjetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina je za moške 50c, za ženske 25c.

V imenu odbora S. N. Doma vas enkrat vabim in klicem: Na svetovanje dne 23. novembra zvečer v S. N. Domu!

J. Matekovich.

KDO VE ZA NASLOV IVANA DIV-JAKA ali JOŽE SERJAKA, oba sta stancovala lansko leto na 401 Alexander Ave., Winnipeg, Man., Canada. Prosim, da se mi javite, da je kdo drugi več na nju naslov, naj ga mi poroča. — Martin Brimcvar, Shelley, B. C., Canada. (2x 18&19)

Pred leti smo imeli tu dva močna pevska zbor, toda zaradi preljudega strankarstva, sta šla oba v nezasluženi pokoj.

Mi toraj za gotovo upamo, da bodo Slovenci šli na roko svojemu odličnemu rojaku ter se tega umetnika koncerta polnočitveno udeležili.

Komu je pa umetnost in vse kar je lepega in kulturnega, postranske stvar, naj pa kar lepo doma ostanje ter vse vprek kritizira.

Pozdrav!

Za pevski zbor:
Jacob Šabec.

Admiral je imel navado, da poleti tako zgodaj vstaja, še na poveljniški mostiček ter z velikim daljnogledom motril, kaj se dogaja.

To se je dogajalo dan za dan, in gorje častnikom in moštvu, če je opazil kak neredit.

Medtem se je pa snavala zarota proti njemu.

Nekaj včeraj, ko je baš izšlo solnce, je stopil admiral na poveljniški mostiček ter začel gledati, kaj se dogaja.

Nekega jutra, ko je baš izšlo solnce, je stopil admiral na poveljniški mostiček ter začel gledati, kaj se dogaja.

Castniki so se pritajeno muzali in v skrbih ugibali, ce se bo zvajca posrečila ali ne.

Admiral je pogledal skozi daljnogled. Stari marin je še vedno plesal.

Malo je manjkalo, da ni padel staremu admiralu daljnogled iz rok.

Zile na vratu so mu nabrekle in iz ust mu je začela siliti bela pena.

Kajti, kar je videl, je bilo nekaj nezaslužnega.

Kolikor hitro je mogel, je pozval predsevice vse častnike.

Castniki so se pritajeno muzali in v skrbih ugibali, ce se bo zvajca posrečila ali ne.

Admiral je pogledal skozi daljnogled. Stari marin je še vedno plesal.

Pogledali so in zatrdirili, da ne vidijo nesesar.

Še enkrat je pogledal admirala.

Marin je še vedno plesal.

Zatem je odložil admirala

MAŠČEVALNA LJUBEZEN

Francoski spisal Georges Ohnet.

Za Glas Naroda priredil G. P.

(Nadaljevanje.)

Praviš, da ni to dovoljeno in da ne boš tega prenašala? Zakaj? Zakaj naj bi bilo prepovedano meni, kar je dovoljeno tebi? Vsakemu svoj del in vsakemu svoja pravica! Praviš mi povsem odkrito, da si se me naveličala, in da ti neki drugi boljše ugaja. Jaz pa ti odgovarjam: — Ti mi še vedno ugajaš in da odstranim tebe, moram odstraniti onega drugega. Tega se ravno lotujem!

Iztegnila je s prosečo kretajo roki ter stopila bližje:

— To se pravi nepreklicno obsojati me! Prisegam ti, da bom twojo smrt prav tako malo prezivala kot njegovo, če boš izvedel svoj načrt! Ena mi je prav tako hudo kot drugo, a nimam nikake druge izbire! Prisegam te zadnje usluge, da veruješ moji odkritostnosti! Trdiš, da me ljubiš, a vendar me izročaš obupu!

V strašni bedi je vila roki, a Trelaurier jo je zgrabil za skele. Potegnil jo je k sebi ter rekel s plamečim pogledom:

— V dokaz svoje ljubezni te vendar ne morem podariti drugemu! Ne moreš se prestaviti na moje mesto, ker ne veš, kaj je ljubosumnost! Če bi vedela, kakšna bolest je obutčila, da se ločuje oboznačitev od njega, bi ne storila tega. Anina, ti delaš človeka naravnost blazneg! In zahtevaš od mene potrpljenje ter zmernost, dočim se naravnost topim od bolesti in jeze. Ah, razumim vendar, da te obozuje, koprnim po tebi in da te hočem obdržati... Anina!

Prijel jo je trdno kot blazni. Hotel je držati v svojih rokah to živo cvetko, vdihnil njen vonj in pritisnil je svoji ustnicu na njena usta. Mrko je zastokala in čutil je, kako se je tresla, kako se ga je skušala otresti. Kot nenadno strenjen, jo je izpustil. Odhitela je proc ter pri tem vzkliknila:

— O, kako strašno! Jaz se te bojim!

Njeno stališče in te besede so mu naenkrat pojasnile, da ne obstaja med njim in njo nikaka nadaljnja telesna zveza in da je v nevarnosti, da bo izgubil tudi moralno preutež, katero je znal dosedaj ohraniti. Njegova slabost in ostrost sta mu pognala v lice rdečico sramu.

— Oprosti mi, — je rekel hitro, ko je zopet dobil nazaj vlado nad seboj, — pozabljam, da si se mi odrekla, ter mi krateš vsako pravico lastovati te! Nič več se ne bom izpostavljal nevarnosti, da bi me morala na krut način opozoriti na to. Če ostaneš nedostopna mojim razlogom, se bom ravnal po svojih trenutnih impulzih, kot ti. Od mene boš silšala le še smotrene, pametne besede. Zdi se mi, da sem izčrpal razloge, s katerimi sem te skušal odvrniti od twojega skele. Oburnil sem se na twojo pamet, a ta je odpovedala svojo službo. Pregovoriti te se mi ni posrečilo in nasilja ne maram. Vsed tega si popolnoma proraču, prav po tvoji želji. Lahko greš ali ostaneš. Če ostaneš kar se može zgoditi le po tvojih lastnih nazorih, ter ostaneš poštena žena, ne bom omenil niti z besedico vsega tega, kar se je pripetilo med nama. Če pa greš, mi je jasno, da rines v svoj lastni prepad. Ti misliš, da hitiš proti ljubezni, a pričakuješ te nesreča. Ko boš prekoraciла prag te hiše, moraš opustiti svako upanje. Mož, za katerega si se odločila, me bo osvetil na tebi!

Premagana od vidne veličine, se je hotela vrci možu pred noge. Trelaurier pa ji je zabranil to ter rekel prav tako mrzlo, kot je bil prej ognjevit:

— Tvoja usoda počiva sedaj v tvojih rokah. Tvoja stvar je odločiti se!

S tem se je poslovil od nje ter le pokimal z glavo. Ona pa se je globoko priklonila pred njim ter zapustila sobo, brez vsake besede.

Cetrot poglavje.

Vicomte de Preigne je ležal v postelji, kot človek, ki mora nadomestiti svoje moči, kajti prejšnji večer je ves prekarta. Vstopil je v sobo njegov sodiljivi Arthur Boulard ter ga prebudil.

— Koliko je ura? — je vprašal mladi mož, ki je zadehal ter si ril roki.

— Enajst, gospod vicomte!

— Prismoda, zakaj pa prihajaš pred poldnem?

— Kjer sta dva gospoda v salonu, ki hočeta govoriti z gospodom vicomtom?

— Dva gospoda? — je ponovil Andrej, ki se je šele takrat popolnoma predramil. — Ali gre mogoče za poziv? — Kdo pa sta ta dva gospoda?

— Gospod Bernaut in gospod Valancon! Prihajata po naročilu gospoda Trelauriera!

— Ah, tako...

Vitek ter gladek kot kača je sedel vicomtu na rob svoje postelje, si nataknili spodnje hlače ter potegnili na nogi par domaćih copat. Arthur je medtem dvignil zavese ter pripravil jutranjo obleko svojega gospodarja.

— Povej gospodom, da ravno vstajam, — je ukazal vicomtu, — in za opravičilo ju prosim, naj počakata za deset minut.

Nato je odšel v svojo oblačilno sobo ter utaknil vso glavo v umivalnik, da si nekoliko osveži glavo.

— Valancon in Bernaut, — je mrmral med obrisanjem. — To sta priči. Dvoboj s Trelaurierjem, kako smešno! Sveti Bog, če postanejo bankirji občutljivo...!

Arthur se je vrnil.

— Gospoda se zahvalita vicomtu ter ga prosita, naj se mirno oblec. Medtem bosta po počakala.

Andrej se je zasmjal.

— Kako slovesno, pri moji veri! Pojd semkaj, lopov! — je zakričal nato ter se obrnil proti Arthurju. — Ti boš najbrž vedel, kaj naj pomenna ta slovenski sprejem.

Arthur se je popraskal za ušesom, spačil svoj obraz ter napravil strašno žalostno masko.

— Ah, gospod vicomte! To je bilo lahko videti vnaprej! Punca mi je že dala miglijat, da nekaj tli v hiši Trelaurier...

— Punca, to je Zoe?

Da, malo je naravnost ponorela zame...

— Čuden okus! — je mrmral Andrej, ki je energetično obdeloval lase s svojo ščetalko.

Služabnik se je vzravnal pokonci ter pomežknil svojemu gospodarju:

— Razven osebnih prednosti je takoreč odsev gospoda vicomta...

— Že dobro! In kaj ti je sporocila tvoja Zoe?

— Da je gospod Trelaurier zavohal past ter poslal poizvedovat tega gospoda Bernauta. Seveda ni hotel nicesar izdati, a zakonski mož je na vsakovrstnih malenkostnih zapazil... in potem...

— Ali se je razjezik? — je vprašal vicomte, ki je skrbno zavjal svojo kravato. — No, videli bomo, kaj je misli...

Nali si je par kapijic parfuma na svoj robec, si pogladil nato brke ter odšel v solon, kjer sta ga stopeča Valancon in Bernaut.

Napravila sta globok poklon mlademu možu, ki je smehlje stoplje njima ter sedja na njegovo povabilo. Z nedolžno dvorljivostjo jima je pomoliš skatijo polno različnih smodk in cigaret ter vprašal zelo ljubezljivo:

— All kredit, gospodje?

— Oba sta se priklonila okorno ter odklonila povabilo.

— Ali smem vprašati? — je pričel sedaj vicomte, — kaj mi dela cast vajnega obiska?

— Tukaj sva po naročilu najinega prijatelja, gospoda Trelaurier, — je odvrnil Bernaut takoj, — ter Vas prosiva, da bi stopili takoj s svojimi prijatelji v zvezu.

Mladi mož se je priklonil siludino.

— To zveni kot da gre za dvobojo.

— Svede, gospod vicomte. Gre za dvobojo!

— Dobro! Ali bi bilo mogoče dobiti najprvo nekaj pojasnila, kakšen je vzrok tega dvoba? Jaz poznam gospoda Trelaurier le zelo površno ter sem komaj trikrat v vsem svojem življenju govoril z njim. V zadnjih štirinajstih dneh ga nisem niti enkrat srečal ter se ne zavadem niti najmanjšega žaljenja, katero bi zagrešil jzz...

Gospod Trelaurier je o tem drugačno mnenja, — je rekel Bernaut, ki je odrezal besede vicomta. — V splošnem pa nimava naročila spravljati se z vami v debate...

— Ah, tako! Prosim odpuščanja, — je odvrnil Andrej živahnno. — Predno napotim svoje prijatelje, da se pogajajo z vami, moram vendar vedeti, v kakšni zadevi naj me zastopajo. Prav do te ure nimam najmanjše slutnje, česa me dolži in vas moram v resnici prisiti, da mi pajasnila to stvar. Nato bom lahko presodil, kako se moram ravnat.

— No, torej gospod vicomte, — je odvrnil gospod Valancon z južnim poudarkom, — gospod Trelaurier je namreč mnenja, da se ukvarjate preveč z njegovo ženo.

— Jaz znam ceniti humor, — je odvrnil de Preigne, z izbežnim usmehom, — s katerim si gospod Valancon prizadeva uveljaviti trditve, ki je naravnost gorostasna. Jaz ne vem, kdo ali kaj je moglo napotiti gospoda Trelaurierja, da vaju je poslal k meni, vendar pa moram reči, da bi moral vsak družbeni promet med spoloma pranhati, če bo bil človek v nevarnosti, da ga zaplete v zadrege taka fantastična občutljivost!

Ne vem, kaj bi moglo gospoda Trelaurierja upravičiti, da ne zupa svoji ženi in meni, vendar pa moram odločno izjaviti, da se moti in da se ni treba gospoj Trelaurier niti malo opravičevati pred svojim možem.

(Dalje prihodnjic.)

VELIČINA IN NAZADOVANJE

JEZIKOV

Učen filolog v Curihu poroča v Opinionu, da je angleščina danes najbolj razširjen jezik. Pred leti je govorilo 20 milijonov ljudi, medtem ko je zdaj materinščina 160 milijonov — ne glede na 60 milijonov, katerim je to glavni jezik. Nemščina govorja 85 milijonov posameznikov, pred stoletjem jo je 32 mil. Flamščina je v istem razdobju prešla od 6—15 mil. švedščina od 3 na 7, dansčina od 2 na 5 mil. Latinski jezik niso tako narasli. Na celju stopa italijsčina, ki se je dvignila od 21 do 45 milijonov, katerim je bila 1829 domača za 32,400,000 oseb, današnji je pa 45 mil. Razen tega jo razume 75 milijonov tujcev. To je govorica, katere se uči največje število inorodcev; v tem oziru presega angleščino s 15 milijoni. Turščina je šla rakovo pot od 30 na 24 mil. O Slovanih ne vem, ali je kaj računil. O njihovem gibanju lahko sudiš, ako današnje številke primerjš s Kopitarjevimi iz leta 1810: Rusov 25—30 mil., Poljakov 10—12 mil., Čehov s Slovaki 5—6 mil., Srbov s Hrvati in Bolgari 5—6, Slovencev z včetvimi Kajkavci 1,5. Lužiških Srbov 1 milijon (danes komaj 100,000!).

21. novembra: Rochefoucauld, Havre Dresden, Cherbourg, Bremen

22. novembra: Olympia, Cherbourg Arabic, Cherbourg, Antwerpen France, Havre

23. novembra: Conte Grande, Napoli, Genova Deutschland, Cherbourg, Hamburg

27. novembra: Mauritania, Cherbourg President Harding, Cherbourg, Bremen

28. novembra: Muenchen, Boulogne Sur Mer, Bremerhaven

29. novembra: Homeric, Cherbourg Lapland, Cherbourg, Antwerpen Minnesota, Plymouth, Boulogne Sur Mer Augustus, Napoli, Genova

30. novembra: Milwaukee, Cherbourg, Hamburg President Roosevelt, Cherbourg, Bremen

5. decembra: De Grasse, Havre

6. decembra: Le de France, Havre (Skupni Bojnični izlet)

Vulcania, Trst Majestic, Cherbourg Pentland, Cherbourg, Antwerpen Berlin, Cherbourg, Bremen

7. decembra: Présidente Wilson, Trst Leviathan, Cherbourg, Bremen Veendam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam

9. decembra: Cleveland, Cherbourg, Hamburg

10. decembra: Conte di Savoia, Napoli, Genova

11. decembra: Stuttgart, Boulogne Sur Mer, Bremen Repubblica, Cherbourg, Bremen

12. decembra: St. Louis, Cherbourg, Hamburg Roma, Napoli, Genova

13. decembra: Berengaria, Cherbourg

14. decembra: Bremen, Cherbourg, Bremen George Washington, Cherbourg, Bremen

25. decembra: Nordamerika, Havre

27. decembra: Mauritania, Havre Minnesota, Cherbourg

28. decembra: Deutschland, Cherbourg, Hamburg

Boljši skupni izlet, — 8. dec., "Le de France".

6 DNI PREKO OCEANA

Najkrajša in najbolj ugodna pot za dovozovanje na ogromni osebnici:

FRANCE 22. Nov.; 12. decembra (10 P. M.) (6 P. M.)

ILE DE FRANCE 6. dec.; 17. jan. (10 P. M.) (7 P. M.)

PARIS 24. januarja. (5 P. M.)

Najkrajša pot po Srednjem Vzhodu: v poseben kabini z vsemi modernimi udobnostmi — Prijave in slava francoske kuhinje, izredno nizke cene, varovanje katerogakoli pooblaščenega agenta ali

FRENCH LINE 19 STATE STREET NEW YORK, N. Y.

Slovenska knjiga, malin ... 50

Slovenska knjiga, nova velika ... 50

Slovenska knjiga Arabska ... 1.50

Spake, humoreske, tripla vez ... 20

Spomini Jugoslavskoga dobrovoljca 1914-18 ... 1.25

Srednjek. trd. vez ... 50

Strahote vojne ... 50

Stiri smrti, 4. zv ... 35